

UUS-SISSERÄNDAJATE UURING

Küsitlus Eesti elanikkonna ja sisserännanute seas

Turu-uuringute AS

August/oktoober 2016

Pärnu mnt 102, 11312

Tallinn

Tel 585 29 700

post@туру-uuringute.ee

www.turu-uuringute.eu

Turu-uuringute AS

SISSEJUHATUS

Käesoleva aruande küsitlustöö toimus kahes etapis: Eesti elanikkonna seas Omnibuss-uuringu raames 09. – 23. augustini 2016 ja sisserrännanute seas 28. septembrist – 17. oktoobrini 2016 veebiküsitlusena.

Uuringu eesmärgiks oli selgitada:

Eesti elanike seas:

- Teave migratsiooniga tegelevate organisatsioonide kohta ja kokkupuude nendega
- Kokkupuuted siirännanute abistamisega
- Hinnang sisserrändajate tugivõrgustikule
- Milliseid infoallikaid migratsiooni teemadel usaldatakse

Uus-sisserrändajate seas:

- Teave migratsiooniga tegelevate organisatsioonide kohta ja rahulolu nendega
- Rahaline abi ja infovajadused, kust mõlemal juhul abi saada
- Huvitatus Eesti keelest ja kultuurist
- Plaanid siduda oma tulevik Eestiga ning rahulolu siinse eluga
- Hinnang sisserrändajate tugivõrgustikule
- Meediaruum ning usaldatavad infoallikad migratsiooni teemadel
- Hinnang inimõiguste olukorrale Eestis

Eesti elanikkonna uuringu valimi suurus on 1003 vastajat ning sisserrändajate puhul on see 600.

Uuringu aruanne annab eraldi ülevaate mõlema sihtrühma tulemustest nii teksti kui jooniste kujul.

EESSÕNA

Euroopa rändekriis on toonud sisserändega seotud küsimused üha enam avalikkuse tähelepanu keskpunkti. Eurobaromeetri tulemuste¹ kohaselt on EL elanike arvates rändega seotud küsimused kõige suuremad Euroopa Liidu ees seisvad väljakutsed. Ligi kolm neljandikku Eesti elanikest pidas sisserännet kõige suuremaks probleemiks Euroopa Liidus. Ning kolmandik peab seda peamiseks väljakutseks ka riiklikul tasandil.

EL liikmesriigid on viimastel aastatel andnud aastas välja keskmiselt 2–2,6 miljonit esmast elamisluba kolmandatest riikidest sisserändajatele.² Suurima osakaaluga on pereränne, millele järgnevad töö- ja õpiränne. Neile lisanduvad EL kodanikud, kes elavad teises EL liikmesriigis, kes 2015. aastal oli 15 miljonit inimest. EL kodanike puhul on samuti peamiseks teise liikmesriiki kolimise põhjuseks töötamine ning perekonnaga ühinemine³. Teiste riikide kodanikud moodustavad ca 15% Eesti elanikest.

Viimastel aastatel on Eestisse elama asunud keskmiselt 6000 inimest aastas Euroopa Liidust ja kolmandatest riikidest. Peamiselt tullakse Eestisse töötama ning pereliikmete juurde elama. Inimesi, kes on Eestis elanud kuni viis aastat nimetatakse uus-sisserändajateks⁴. Uuringud näitavad, et Eestis suhtutakse kolmandatest riikidest sisserändajatesse pigem suurema ettevaatusega kui paljudes teistes Euroopa riikides⁵ ning toetavad konservatiivset sisserändepoliitikat. Eestimaalased peavad kõige olulisemaks, et siia elama asuv inimene võtaks omaks Eestile omase elulaadi ning et tal oleksid Eestile vajalikud tööoskused ja hea haridus.

Eestis oleme lõimumise kontekstis harjunud rääkima eelkõige venekeelset elanikkonnast, kuid lõimumisprotsessi tulemuslikkuse eelduseks on ka uussisserändajate edukas kohanemine Eestis. Seejuures on oluline arvestada nii uussisserännanute ootuste ja vajadustega kui ka õppida tundma Eesti püsielanike arvamusi ja hoiakuid⁶. Eestis on küll viimastel aastatel üsna palju uuritud uussisserändajate kohanemisega seotud takistusi ja

¹ [Eurobarometer \(2016\). Spring 85](#)

² Eurostat

³ COM(2013) 837 final, Viis meetet olukorra parandamiseks ELi kodanike ja nende pereliikmete vaba liikumise valdkonnas

⁴ Anderson, B. & Blinder, S. (2014). Who Counts as a Migrant? Definitions and their Consequences. The Migration Observatory at the University of Oxford.

⁵ Ainsaar, M., Beilmann, M. (2016). Eesti elanikkonna hoiakud kolmandatest riikidest sisserändajate suhtes Euroopa Sotsiaaluuringu andmetes. Tartu Ülikool.

⁶ Ubakivi-Hadachi, P. (2015). Uussisserändajad. Eesti ühiskonna lõimumismonitooring 2015.

võimalusi, kuid tegemist on olnud peamiselt fookusgruppide ning teiste kvalitatiivsete analüüsidega. Käesolev uuring on esimene kvantitatiivne elanikkonna küsitlus, kus on eraldi kaasatud ka uussisserändajad.

Uuring annab ülevaate sisserändega tegelevate organisatsioonide tuntuusest Eesti elanike seas ühelt poolt, aga ka huvitatusest tundma õppida teiskeelsete eestimaalaste keelt ja kultuuri. Uuring annab samuti hinnangu uussisserändajate tugisüsteemile ning toob välja, millised infokanaleid rändekriisi kohta info saamisel kõige rohkem usaldatakse. Esimest korda on uuringus uussisserändajatelt küsitud ka nende hinnangut nende inimõiguste austamise kohta Eestis.